

Önsöz

Galip YALMAN**

2019 yılında gerçekleştirilen 16. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nden sonra, iki yılda bir geleneğine göre 2021 yılında yapılması gereken ancak pandemi nedeniyle yapılamayan 17. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ni Türk Sosyal Bilimler Derneği (TSBD) yönetim kurulu olarak, Cumhuriyet'in 100. yılını kutladığımız 2023 yılında yapmayı kararlaştırmıştık. ODTÜ'nün geleneksel desteğiyle ancak bu kez İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde 1-3 Şubat 2023 tarihlerinde düzenlenen Onyedinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ne gösterilen ilgi ve katılım düzeyi, bundan önceki Kongrelerde olduğu gibi memnuniyet verici olmuştur.

Sosyal bilimcilerimizin, Kongrelerimize zaman içinde artan ilgi ve katılımın bir göstergesi olarak şu verileri sizlerle paylaşmak istiyorum. 2007'de TSBD'nin 40. kuruluş yılına denk gelen Onuncu Sosyal Bilimler Kongresi'nde, 67 oturumda toplam 276 bildiri sunulmuştu. 2017'de TSBD'nin 50. kuruluş yıldönümündeki Onbeşinci Kongre'de ise oturum sayısı 98'e, bildiri sayısı ise 395'e ulaşmıştı. TSBD'nin 56'ıncı yılını geride bıraktığı 2023 yılındaki Onyedinci Kongremizde ise 88 oturumda 340 bildiri sunulmuştur.

Bu verilerin TSBD'nin 1980 yılında beri düzenlemeyi sürdürdüğü Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri'nin ülkemizdeki akademik etkinlikler arasında özgün bir konumu ve özel bir yeri olduğunu bir kez daha kanıtladığına kuşku yoktur. Ülkemizde ve üniversitelerin birçoğunda yaşanan ve akademik özgürlükleri ciddi biçimde zedeleyen olumsuzluklara karşın, halen bir üniversite mensubu olan veya olması engellenen sosyal bilimcilerin bilimsel çalışmalarını sürdürmekte gösterdikleri kararlılık ve çaba, gerçekten takdirle karşılanmalıdır. Zira, somut gelişmeleri kavrayabilmemizi sağlayacak, gücünü bilimsel araştırmalardan alan çalışmalara ve bu bağlamda yapılacak nitelikli tartışmalara, temel hak ve özgürlükler alanında sürekli daralmalarla karşı karşıya olduğumuz bir zaman diliminde, yaşanan engellemeler ve zorlukların aşılabilmesi için her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda, bu ilgi ve katılım düzeyi, Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri'nin aksatmadan sürdürülmesinin ne denli önemli olduğunu göstermesi açısından da önemli ve yol göstericidir.

Şunu da belirtmek gerekir, Onyedinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ne toplam başvuru sayısı 500'ün üzerinde olmuştur. Ancak, zaman ve mekân kısıtlarının yanı sıra, Kongre düzenleme kurulunda görev alan arkadaşlarımızın özverili ve titiz çalışmaları sonucu yapılan değerlendirmeler, başvuruların bir kısmının program kapsamı dışında kalmasına neden olmaktadır. Ayrıca belirtmek isteriz ki, söz konusu oturumların yaklaşık yarısı, panel önerileri olarak TSBD'ye gönderilmiş, diğer bir deyişle, önceden düzenlenmiş oturumlar olarak programda yer almaktadır. Bu tür

---

** Doç. Dr. Türk Sosyal Bilimler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

başvuruların sayısındaki artış, sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde çalışmakla birlikte, TSBD'nin de öncelikleri arasında olan disiplinlerarası bir yaklaşımla konuların ele alınarak oturumlar düzenlenmesinin yaygınlık kazandığının bir göstergesi olarak ayrıca sevindiricidir.

Kongrelerin önceden belirlenmiş bir teması olmadığı gibi, tartışılan konular ve oturumlar tamamen katılımcıların belirlediği temalar üzerinden oluşmaktadır. Bir bakıma, ülkemizdeki sosyal bilimcilerin üzerinde çalıştıkları konuları ve ilgi gösterdikleri temalardaki değişimleri de yıllar içinde, Kongrelere sunulan bildirilerin konu başlıkları üzerinden izlemek mümkün olmaktadır. TSBD yönetim kurulunun geleneksel olarak temasını önceden belirlediği tek oturum olan, Kapanış oturumunun 17. Kongredeki teması "100. Yılında Cumhuriyet" olarak belirlenmişti.

Kongrelere sunulan bildirilerden yapılacak seçkilerin yayına dönüştürülmesinin sosyal bilimcilerin meslek hayatları açısından önemli olduğunu belirtmeye gerek yok. Bu bağlamda, örgütlenmiş oturum önerileri geliştirerek, Kongrelerde emek ağırlıklı oturumların gerçekleştirilmesine 2007 yılındaki 10. Kongreden bu yana sürekli olarak katkı yapan Prof. Dr. Ahmet Makal'ın emeklerini şükranla vurgulamak isterim. *Çalışma ve Toplum* dergisinin, Prof. Dr. Ahmet Makal tarafından örgütlenen "Türkiye Emek Tarihinden Kesitler" ve "Türkiye'de Emegün Güncel Sorunları" oturumunda sunulan bildirileri "17. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi Emek Tartışmaları Özel Sayısı" olarak basmayı kararlaştırması, kongrelerde sunulan bildirilerin daha geniş bir kesime ulaşabilmesi açısından, takdirle karşılanacak bir davranıştır. 2007 yılındaki 10. Kongre'den beri düzenli olarak sürdürülen bu işbirliğinin bundan böyle de devam etmesi dileğiyle, *Çalışma ve Toplum* dergisinin Yayın Yönetmeni Dr. Murat Özveri'ye, Yayın Kurulu'na ve Prof. Dr. Ahmet Makal'a, TSBD yönetim kurulu adına teşekkür ediyorum.